

ÚVODNÍK

Stanovenie našich priorít

Stanovenie našich priorít

Milé čitateľky, milí čitatelia,

Takmer desať mesiacov po tom, čo Rusko začalo vojnu na Ukrajine, rakety naďalej každý deň zasahujú ukrajinské mestá. Nedávny vývoj vrátane smrteľného incidentu na pôde EÚ nám pripomenul neustálu bezpečnostnú hrozbu a dôsledky vojny. V tejto súvislosti je jasné, aké by mali byť naše spoločné priority EÚ na nadchádzajúce mesiace.

Prvou prioritou je nepretržitá podpora Ukrajiny a jej obyvateľov, ktorí čelia extrémnym podmienkam. Škody na vodovodnej sieti a výpadky elektrickej energie zanechali milióny ľudí na celej Ukrajine bez riadneho prístupu k bezpečnej vode, elektrickej

energii a teplu. EÚ musí pokračovať vo svojej podpore a solidarite.

Druhou prioritou je bezpečnosť a demokratické hodnoty EÚ. Oznámenie Švédska, že bezpečnosť občanov EÚ a ochrana základných hodnôt EÚ sú dve z kľúčových otázok, ktoré budú formovať politické smerovanie nadchádzajúceho predsedníctva Rady Európskej únie, mi dodáva istotu. Nesmieme ohroziť našu bezpečnosť a naše hodnoty a zároveň musíme naďalej podporovať Ukrajinu. Jednota EÚ je zásadná.

Ďalšími prioritami sú riešenie bezprecedentnej energetickej krízy a urýchlenie zelenej transformácie. Vzhľadom na pochmúrny hospodársky výhľad v EÚ, kde podľa očakávaní inflácia dosiahne do konca roka úroveň 9,3 %, musíme jasne stanoviť správne priority a nielen robiť veci ako obvykle. Zabezpečiť obnovu a podporovať podniky a občanov, ktorí čelia vysokej inflácii a rastúcim cenám energií, je kľúčové pre naše hospodárstva a spoločnosti, ako aj pre naše demokracie.

Okrem toho nesmieme zabúdať na potrebu posilniť konkurencieschopnosť EÚ v súvislosti s profesiami budúcnosti. Keďže podniky v EÚ majú problém nájsť dostatok kvalifikovanej pracovnej sily, zatiaľ čo mnohí naši mladí ľudia si nevedia nájsť prácu, je najvyšší čas začať riešiť nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami. Z hľadiska konkurencieschopnosti na svetovom trhu si nemôžeme dovoliť plytvať ľudským kapitálom EÚ.

Ďalšou globálnou prioritou je boj proti zmene klímy. EHSV sa vo svojich stanoviskách aj na podujatiach neochvejne zasadzuje za to, aby sa Európska zelená dohoda zmenila aj na sociálnu dohodu. Sociálny rozmer je však stále nedostatočne rozvinutý. Sociálny dialóg by mal byť neoddeliteľnou súčasťou politík zavedených na dosiahnutie cieľov politiky v oblasti klímy do roku 2050.

V tejto súvislosti mi tiež dovoľte zdôrazniť, aké dôležité je posilniť participatívnu demokraciu v Európe. Vzhľadom na všetky výzvy, ktoré nás čakajú, som hlboko presvedčená, že uspejeme len vtedy, ak budeme systematicky zapájať európskych občanov. Je potrebné nadviazať na skúsenosti a odporúčania, ktoré vzišli z Konferencie o budúcnosti Európy. EHSV je pripravený zohrávať hlavnú úlohu ako budúce centrum účasti občanov v Európe.

Keďže sa blížíme ku koncu roka 2022 – Roka mládeže – chceta by som sa na záver ešte raz poďakovať všetkým mladým ľuďom generácií Y a Z za obranu hodnôt EÚ a za ich neutíchajúce úsilie o prijímanie opatrení na budovanie lepšieho, udržateľného a inkluzívneho sveta. Túto úlohu musíme plniť spoločne.

Christa Schweng
, predsedníčka EHSV

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

14. – 15. decembra 2022, Brusel

plenárne zasadnutie EHSV

21. decembra 2022, Brusel

Cesta vpred pre hospodárstvo EÚ

27. – 28. februára 2023, Brusel

Konferencia zainteresovaných strán v oblasti obehového hospodárstva v roku 2023

TO THE POINT

K VECI

V našej rubrike „K veci“ vyzývame členov, aby zdôraznili aspekty stanoviska alebo iniciatívy, ktoré považujú za dôležité. Tentoraz sme oslovili Michaela McLoughlina, autora informačnej správy, v ktorej sa zdôrazňuje otázka rovnakého zaobchádzania s mladými ľuďmi na trhu práce. (ehp)

MICHAEL MCLOUGHLIN: DOSIAHNU? ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE S MLADÝMI ? U?MI NA TRHU PRÁCE

Rok 2022, Európsky rok mládeže, sa chýli ku koncu. EHSV sa vo svojej informačnej správe o rovnakom zaobchádzaní s mladými ľuďmi na trhu práce zasadzuje za prístup založený na zmysluplnej zmene politiky a angažovanosti mládeže s cieľom zabezpečiť, aby sa tento rok mládeže neobmedzoval len na komunikačnú činnosť.

EHSV v priebehu roka prevzal iniciatívu a navrhol stanoviská zamerané na záujmy mladých ľudí a spôsoby, ako by samotný EHSV mohol zlepšiť zapojenie mládeže.

V rámci tohto procesu sekcia SOC súhlasila s vypracovaním informačnej správy na tému [Rovnaké zaobchádzanie s mladými ľuďmi na trhu práce](#). Cieľom bolo preskúmať viaceré postupy a pravidlá, často na vnútroštátnej úrovni, ktoré mladých ľudí na trhu práce stavajú do menej priaznivej pozície, najmä pokiaľ ide o minimálne mzdy, sociálne zabezpečenie a ochranu zdravia a bezpečnosť, a to výlučne z dôvodu ich veku.

Na základe informácií od Eurofondu, Európskeho fóra mládeže, MOP a spoločného informačného systému o sociálnej ochrane sa v informačnej správe uvádzajú podrobnosti o niektorých z týchto otázok. Od minimálnej mzdy sú závislí najmä mladí ľudia, pričom podľa Európskeho fóra mládeže dostáva minimálnu mzdu viac ako štvrtina z nich v porovnaní s jednou desatinou dospelých. Niekoľko členských štátov stanovuje špecifické „minimálne mzdy pre mladých ľudí“, ktoré sú vo všetkých prípadoch nižšie ako všeobecná minimálna mzda pre konkrétne vekové skupiny, zatiaľ čo iné vylučujú z právnych predpisov o minimálnej mzde osoby mladšie ako 18 rokov.

Ďalšou oblasťou, kde môže dochádzať k rozdielnemu zaobchádzaniu s mladými ľuďmi, je obdobie nezamestnanosti. Opäť platí, že do veľkej miery ide o právomoci členských štátov, najmä pokiaľ ide o sadzby platieb, lehoty výplat a kritériá. Vnútroštátne systémy v Európe sú veľmi rozmanité a komplexné. Vieme si však predstaviť prípady, keď tieto rozdiely ovplyvnia otázky ako zamestnanosť a voľný pohyb v rámci EÚ.

Mladí ľudia môžu byť takisto znevýhodnení systémami dávok v nezamestnanosti, pretože nemusia mať uzatvorené požadované obdobie poistenia na „odvádzanie platieb“ do príslušných systémov. Neplatené stáže možno vymedziť ako obdobia práce podobné obdobiam vykonávaným platenými zamestnancami, ktoré nie sú spojené s formalizovaným a explicitným procesom vzdelávania, odbornej prípravy, dobrovoľníctva alebo umiestnenia. V rôznych členských štátoch boli zaznamenané rôznorodé systémy s rozdielnymi úrovňami dohľadu a regulácie. V informačnej správe sa poukázalo na výzvu v uznesení Európskeho parlamentu, aby sa prejavil väčší záujem o túto tému ako konkrétny prejav záväzku voči Európskemu roku mládeže.

PREDSTAVTE SI UKRAJINU...

V rubrike „Predstavte si Ukrajinu“ tentoraz prinášame fotografiu Antonovského mosta z augusta 2021, ktorú vybrala ukrajinská novinárka, literárna kritička a esejistka TeĽana Oharkova. Spomenula si na ňu o rok neskôr, 11. novembra 2022, keď bol most zničený pri tom, ako posledné ruské jednotky opúšťali mesto Cherson. Opisuje ju takto:

Antonovský most v Chersonskej oblasti

„Táto fotografia Antonovského mosta z augusta 2021 je ako z iného života. Zobrazuje západný breh Dnepra v Chersone na juhu Ukrajiny. Milujeme našu nádhernú krajinu a prekrásnu Chersonskú oblasť. Dnes je 11. novembra 2022. Neuveriteľný deň. Pri pohľade na most v Chersone je ťažké zadržať slzy. Tento dôležitý most sa zrútil, ale mesto Cherson je konečne opäť slobodné. V Chersonskej oblasti však ešte stále treba oslobodiť veľa miest. A všetko treba postaviť odznova. Ale to zvládneme. Veríme ozbrojeným silám Ukrajiny, stojíme za tými, ktorí nás bránia. Jedného dňa sa do Chersonskej oblasti natrvalo vrátíme. A Antonovský most bude opravený a bude opäť stáť.“

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

„Jedna otázka pre...“

V tejto rubrike zverejňujeme názory členov EHSV na témy, ktoré dominujú vo verejnej diskusii a vyvolávajú otázky občanov. Tentoraz sme položili otázku trom členkám delegácie EHSV na samite COP 27 o zmene klímy, ktorý sa konal 6. až 18. novembra 2022 v Egypte. **Sandra Parthie, Isabel Caño Aguilar a NeĽa Repanšek** odpovedali na otázku: Naplnila COP 27 v Egypte vaše očakávania, pokiaľ ide o boj proti globálnemu otepľovaniu a záchranu planéty? Sú podľa vás takéto významné udalosti skôr povzbudením či sklamaním? Ako sa COP 27 zapísala do vašej pamäti? (ehp)

Sandra Parthie: COP 27 – namiesto ?inov dohadovanie

Najdôležitejšie výročné rokovania Organizácie Spojených národov o klíme – konferencia zmluvných strán (COP) – sa tohto roku konali v Egypte. Konferencia zaznamenala viacero rekordov, v neposlednom rade rekordný počet účastníkov. Takmer 35 000 ľudí sa dostavilo osobne, takže po dvoch rokoch pandémie COVID-19 a obmedzeniach týkajúcich sa verejných stretnutí možno hovoriť o návrate do normálu.

Pôvodným cieľom konferencie bolo dohodnúť sa na návrhoch a riešeniach, ktoré pomôžu bojovať proti zmene klímy a nájsť spôsoby, ako zmierniť jej dôsledky a prispôbiť sa im. Stala však skôr arénou, kde sa zdôrazňovalo, že zmena klímy vplyva na každého, bez ohľadu na to, odkiaľ pochádza a ako si zarába na život. Od konferencie COP 27 sa veľa očakávalo a program bol mimoriadne nabitý. Okrem úsilia vyvíjaného na

zníženie emisií CO₂ bolo predmetom rokovaní aj mnoho ďalších rôznorodých otázok, od zdravia až po rodovú rovnosť a ľudské práva. Prvýkrát bolo do programu rokovaní zaradené aj poľnohospodárstvo. Poukázalo sa na to, aký znepokojujúci dosah má degradácia pôdy a lesov na naše potravinové systémy a živobytie poľnohospodárov, pričom táto už aj tak nadmieru komplexná problematika nadobudla ďalší rozmer.

Konečný výsledok, ktorý sa dosiahol po 36 hodinách dodatočných rokovaní, je uspokojivejší v oblasti klimateckej spravodlivosti a menej uspokojivý z hľadiska opatrení v oblasti klímy. Pozitívnym prekvapením bolo, že sa dosiahla dohoda, pokiaľ ide o „fond na straty a škody“, t. j. finančnú podporu na kompenzáciu environmentálnych škôd a degradácie, ku ktorým došlo alebo dochádza v dôsledku zmeny klímy v najzraniteľnejších rozvojových krajinách. Táto téma čakala na zaradenie do programu konferencie o zmene klímy takmer desať rokov a tohto roku sa to konečne podarilo.

Čo je však horšie, nedosiahol sa žiaden pokrok, pokiaľ ide o dôraznejšie opatrenia v oblasti klímy, t. j. väčšie úsilie a záväzky krajín znížiť svoje emisie CO₂. Pokus vyjednávačov Európskej komisie spojiť svoju podporu pre fond strát a škôd so súhlasom veľkých znečisťovateľov, konkrétne Číny, výrazne znížiť svoje emisie, nevyšiel. Dokonca hrozilo, že krajiny znížia ciele dohodnuté v rámci Parížskej dohody v roku 2015 a na minuloročnej COP 26 v Glasgowe.

Už to totiž vyzeralo tak, že konferenciou v Šarm aš-Šajchu, ktorá bola avizovaná ako COP „s dôrazom na vykonávanie“, by sa mohol zvrátiť doteraz dosiahnutý pokrok, čo by mohlo vážne ohroziť dohodnutý cieľ obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 stupňa. Krajiny sa dohadovali o štatúte Číny (je to skutočne ešte stále rozvojová krajina?), o tom, či treba ukončiť alebo obmedziť používanie všetkých fosílnych palív alebo len uhlia, o podmienkach spojených s fondmi a technológiami atď.

Vzhľadom na takýto priebeh konferencie vyvstáva otázka, či je tento formát ešte stále vhodný na daný účel. Hlavný cieľ – dosiahnuť celosvetovú dohodu o nevyhnutnosti znížiť emisie CO₂ – sa naplnil na konferencii COP 21 v Paríži. Ako túto dohodu uplatňovať v praxi, t. j. aké metódy používať na meranie emisií alebo na overovanie ich zníženia alebo ktoré subjekty by za to mali byť zodpovedné a kde by mali sídlieť, to sú veľmi technické otázky, o ktorých by možno nemali rokovať ministri takmer 200 krajín, najmä ak sa na každej konferencii otvára úplne nová téma, ktorá sa nie všetkým zmluvným stranám pozdáva. Vykonávanie by sa malo riešiť na technickej a pracovnej úrovni a nie na každoročných zasadnutiach hláv štátov a predsedov vlád. Zmluvné strany by sa ním mali zaoberať skôr na stretnutiach v dlhších intervaloch, t. j. vždy, keď sú na dosiahnutie pokroku potrebné nové dohody.

Konferencia COP 27 v Egypte teda nenaplnila očakávania, pokiaľ ide o konkrétnejšie a ambicióznejšie opatrenia v oblasti klímy, hoci v oblasti klimatickej spravodlivosti je tu určitý posun vpred. Bola však veľmi úspešná ako platforma združujúca klimatických, ľudskoprávnych a ekologických aktivistov, umožnila predstaviť opatrenia v oblasti klímy alebo poukázať na ich nedostatok a prispela k zvyšovaniu povedomia o skutočných a aktuálnych nebezpečenstvách spojených so zmenou klímy.

Isabel Caño: COP27 – Spoločná realizácia

Na túto konferenciu som išla s pocitom naliehavosti a myšlienkou, že veľa času už nemáme. COP27 bola rozhodujúcou konferenciou zmluvných strán. Konferenciou, na ktorej sa malo prejsť od ambícií k činom, konferenciou realizácie.

Realita je veľmi neúprosná a v každej chvíli nám pripomína globálne otepľovanie a nastavuje nám zrkadlo, pokiaľ ide o našu vlastnú nečinnosť v oblasti klímy.

Celková nedostatočná medzinárodná spolupráca sa v posledných rokoch prejavila chýbajúcou politickou vôľou, napríklad pokiaľ ide o vytvorenie vhodného fondu na pokrytie strát a škôd. Práve to už celé roky požadujú najzraniteľnejšie a najviac postihnuté krajiny.

Spomínaný cieľ sa konečne dosiahol na tejto konferencii, hoci ešte presne nevieme, ako sa bude vykonávať.

Po dlhých a zložitých diskusiách bol na COP27 stanovený pracovný program pre spravodlivú transformáciu založenú na sociálnom dialógu a sociálnej ochrane. Odborové hnutie i Európsky hospodársky a sociálny výbor vždy požadovali takýto prístup.

Treba však pripomenúť, že klimatickú spravodlivosť nemožno dosiahnuť bez ľudských práv a že pracovné práva sú ľudskými právami. A o právach sa v Šarm aš-Šajchu veľa diskutovalo. Občianska spoločnosť, veľké organizácie, odborové zväzy a niektoré vlády odsúdili nedostatočné rešpektovanie ľudských práv v Egypte.

Ďalšia problematika, ktorou by sme sa mali zaoberať, sa týka samotného fungovania COP, či dokonca samotnej medzinárodnej politiky v oblasti klímy: je potrebná reforma, treba viac počúvať občiansku spoločnosť, sociálnych partnerov, mladých ľudí a ženy a hlbšie ich zapojiť do prijímania rozhodnutí?

Celkový výsledok COP je vzhľadom na klimatickú krízu bezpochyby málo ambiciózny. S úžasom sme sa zúčastnili na diskusiách o otázkach, ktoré by už mali byť samozrejmosťou, ako je cieľ 1,5 °C, rýchlejšie znižovanie využívania fosílnych palív a podobne, nehovoriac o otázkach financovania.

Je zrejmé, že rokovaniam o klíme naďalej dominujú muži, a to tak z hľadiska počtu, ako aj ich hierarchického postavenia. Prítomnosť žien v rozhodovacom procese v oblasti klímy je zásadná a ich nedostatok prehlbuje nerovnosti a bráni ženám vo väčšej miere prispievať k formulácii a vykonávaniu politik v oblasti klímy.

Čas beží a z konferencie COP27 jasne vyplýva, že napriek určitému dosiahnutému pokroku nás ešte čaká veľa práce.

Isabel Caño Aguilar

podpredsedníčka Strediska pre monitorovanie trvalo udržateľného rozvoja

Neža Repanšek: Spoločne môžeme zbúrať múry strachu

Keď som vstúpila do registračnej haly na COP27 v Šarm aš-Šajchu, ostala som úplne ohromená. Ohromená ľuďmi, podujatiami, rozmanitosťou a celým tým virvarom. Viete si predstaviť, aké to je, keď tisíce ľudí hovoria súčasne a nikto nepočúva toho druhého? Ťažko sa to opisuje.

Možno by sa situácia dala najlepšie prirovnať k biblickej babylonskej veži, keď ľudia zrazu začali hovoriť rôznymi jazykmi, a preto nemohli navzájom komunikovať, a tak spolupracovať na stavbe veže. Aj pre tohtoročnú konferenciu bolo výzvou, ako nájsť spoločnú reč v otázke, ktorá nás spája. Tisíce ľudí – každý s vlastným programom a jedinečným zameraním – sa rozprávali s rovnako zmýšľajúcimi ľuďmi vo svojich sociálnych bublinách.

Oficiálne rokovania boli akosi zatienené atmosférou pripomínajúcou cirkus alebo jarmok, kde bolo pre krátkosť času alebo veľkú vzdialenosť ťažké nájsť už len miesto konania nejakého podujatia. Účasť na diskusiách sa musela naplánovať vopred a na náhodu sa mohlo ponechať iba zopár vecí.

Potrebujeme takýto druh podujatia? Prinášajú nám nádej? Podľa môjho názoru by podujatia takéhoto druhu mali mať lepšiu logistiku. Keďže však ide o jediné každoročné podujatie, kde sa stretáva toľko rôznych zainteresovaných strán, ktorých spája tá istá realita, rovnaké nadšenie a úprimné obavy o našu budúcnosť, musím povedať, že konferencia COP27 nám napriek tomu dodala nádej. Možno to bolo spôsobené spoločnou skúsenosťou s teplým novembrovým počasím, predraženým jedlom v prvom týždni alebo schôdzami v neskorých večerných hodinách. Možno to bolo príbehmi, ktoré sme počuli a vymenili si s ľuďmi z celého sveta. A možno to bolo uvedomením si skutočnosti, že ku strate a škodám spôsobeným zmenou klímy už dochádza všade a že už niet pochýb o tom, či treba konať.

Napriek hluku, cirkusovej aréne a obrovskému množstvu podujatí krátko po ľudovom plenárnom zasadnutí, na ktorom som sa zúčastnila ako delegátka siete YOUNGO a delegátka strany, som si zrazu uvedomila, že ak sa za niečo nepostavíte, prídete o všetko.

Boj proti zmene klímy nebude možné nikdy vyhrať v rokovacej sále, ale iba v teréne a vtedy, ak ho budeme vnímať ako kolektívnu vec. Spoločne môžeme zbúrať múry strachu ako kvapky vody, ktoré sa spájajú a vytvárajú rieky formujúce rokliny a hýbajúce horami. Musíme vytvárať spojenectvá, zaistiť viditeľnú demokratickú účasť a rešpektovať ľudské práva a dôstojnosť.

Nemôžeme robiť veci rovnako a očakávať iný výsledok. Ak nič neurobíme, cenou bude naša Zem. Je preto načase upustiť od naratívu „príliš málo, príliš neskoro“ a naopak urobiť obrovský, ambiciózný skok vpred tým, že sa budeme spoliehať na našu vieru v úspech, a zabezpečíme, aby boli strany skutočne odhodlané rešpektovať rozhodnutia prijaté na konferencii COP27 v Šarm aš-Šajchu.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

Každý mesiac Vám v našej rubrike „Mimoriadny hosť“ predstavujeme jednu osobnosť, ktorej práca a angažovanosť sú zdrojom inšpirácie. Ich odvaha, sila charakteru a odhodlanie konať sú žiarivým príkladom pre všetkých a ich statočnosť je obdivuhodná.

Naším dnešným hosťom je ruský nezávislý novinár, televízny moderátor a mediálny manažér **Tichon Dzjadko**. Je šéfredaktorom TV Dožd' (TV Dážď), jedinej nezávislej televíznej stanice v Rusku, ktorá však teraz sídli v Európe.

Tichon Dzjadko začal svoju profesionálnu dráhu ako novinár v nezávislom rádiu Echo Moskvy. V rokoch 2007 až 2012 pracoval pre medzinárodnú organizáciu Reportéri bez hraníc ako korešpondent v Rusku. Istý čas bol aj zástupcom šéfredaktora a moderátorom medzinárodnej ruskej televízie RTVI. V roku 2010, keď bola vytvorená pôvodná TV Dožd', začal pre ňu pracovať a v roku 2019 sa stal jej šéfredaktorom. V marci 2014 podpísal protestné vyhlásenie proti anexii Krymu Ruskou federáciou. V marci 2022 ruská vláda TV Dožd' zablokovala. Novinári pracujúci pre túto televíziu vrátane **Tichona Dzjadka** odišli do zahraničia a pokračujú vo svojej novinárskej práci mimo Ruska. (ehp)

Tichon Dzjadko: za ruskou propagandou sú vojnoví zločinci

V našej rubrike „Mimoriadny hosť“ prinášame krátky ale ostrý rozhovor s **Tichonom Dzjadkom**.

EHSV info: Kedy ste sa rozhodli, že už nedokážete ďalej pracovať v Moskve? Bolo to Vaše rozhodnutie alebo ste nemali na výber?

Tichon Dzjadko: Rovnako ako mnohí ďalší novinári sme boli nútení opustiť krajinu. Po vypuknutí vojny na Ukrajine zaviedla ruská vláda vojenskú cenzúru. Bol prijatý nový zákon, na základe ktorého je možné poslať do väzenia až na 15 rokov každého, kto „špeciálnu vojenskú operáciu“ nazve jej pravým menom, čiže vojnou.

Čiže aby som sa vyhol väzeniu a mohol naďalej vykonávať svoju prácu novinára, bol som nútený odísť z krajiny.

Kde teraz pracujete?

Televízia Dožď má tri štúdiá na troch rôznych miestach: v Rige, Tbilisi a Amsterdame. Ja pracujem v Amsterdame.

Ako by ste opísali ruskú propagandu?

Ruská propaganda je veľmi nebezpečná, pretože ju organizujú a kontrolujú vojnoví zločinci. Oni stoja za ruskou propagandou. Už dlhé roky klamú ľuďom, čím podnecujú túto vojnu.

Čo očakávate od Európskej únie?

Myslím si, že EÚ a jej občania by mali vedieť, že veľa Rusov je proti tejto vojne a podporuje Ukrajinu a Európu.

Čo by ste chceli robiť v budúcnosti a kde?

Vrátiť sa do Moskvy a pokračovať v práci odtiaľ.

AKTUALITY EHSV

[#COP27: Európska občianska spoločnosť naliehavo žiada inštitúcie a členské štáty EÚ, aby zaviedli ambicióznejšie opatrenia v oblasti klímy](#)

Len pár dní pred konferenciou zmluvných strán COP 27 v Šarm aš-Šajchu prijal EHSV uznesenie na tému **Spoločné riešenie existenčnej hrozby: sociálni partneri a občianska spoločnosť za zavedenie ambiciózných opatrení v oblasti klímy**. Európska organizovaná občianska spoločnosť v ňom vyslala jasný odkaz: **inštitúcie a členské štáty EÚ si musia zachovať vedúcu úlohu a zvýšiť svoje klimatické ambície bez ohľadu na to, ako sa k tejto otázke pristupuje v iných častiach sveta.**

Podľa prieskumu Eurobarometra prevažnú väčšinu Európanov (70 %) znepokojuje zmena klímy a takmer tri štvrtiny si myslia, že musia sami urobiť viac, aby pomohli uskutočniť zelenú transformáciu. Prostredníctvom svojho uznesenia a svojej delegácie v Šarm aš-Šajchu vyzval všetky zainteresované strany, aby reagovali na obavy občanov a v súlade s najnovšími vedeckými odporúčaniami zvýšili svoje ambície v oblasti klímy.

Výbor na konferencii zastupovali jeho členovia, ktorí uznesenie vypracovali: **Peter Schmidt, Isabel Caño Aguilar, Sandra Parthie, Josep Puxeu Rocamora, Neža Repanšek** a mládežníčka

aktivistka v oblasti klímy **Sophia Wiegand**.

„Zmena klímy je jednou z najväčších výziev, ktorým ľudstvo v tomto storočí čelí. Jej dôsledky nepocítia až naše deti, budeme ich musieť znášať už my sami a náš spôsob života sa dramaticky zmení,“ upozornil Cillian Lohan, podpredseda EHSV pre komunikáciu a aktivista v oblasti klímy. „Samozrejme vieme, že Európska únia robí viac než ktorýkoľvek iný región, ako to dokazuje Európska zelená dohoda a balík Fit for 55. Ako zástupcovia európskej občianskej spoločnosti však musíme naliehať na Európsku komisiu a členské štáty EÚ, aby si v klimatickom úsilí udržali vedúcu úlohu a presvedčili našich globálnych partnerov, že musia nasledovať príklad Európy.“ (ks)

Vďaka novej dohode o spolupráci s Európskou komisiou sa posilní úloha EHSV ako strategického partnera

EHSV a Komisia podpísali nový protokol o spolupráci. V dokumente sa upevňuje a zintenzívňuje politická a legislatívna spolupráca medzi týmito dvoma organizáciami, ako aj ich spoločné úsilie komunikovať o Európe. Zároveň sa ním posilňuje strategická úloha výboru vo vzťahu k inštitúciám EÚ, ako aj jeho úloha pri presadzovaní hodnôt európskej integrácie a participatívnej demokracie.

Nový protokol, ktorý bol podpísaný 27. októbra, umožňuje, aby EHSV zohrával významnejšiu úlohu pri vykonávaní [európskej iniciatívy občanov](#), ako aj v rámci [európskeho semestra](#), kľúčového nástroja hospodárskej a fiškálnej politiky.

„Podstatnou novou črtou protokolu je záväzok každý rok spoločne určiť päť tém pre prieskumné stanoviská po tom, ako Komisia prijme svoj pracovný program. Toto je pre nás veľmi dôležitý bod, ktorý nám umožní pracovať výhľadovejším spôsobom,“ uviedla **predsedníčka EHSV Christa Schweng**. Prieskumné stanoviská sú stanoviská vypracované na žiadosť Európskeho parlamentu, Európskej komisie alebo Rady EÚ k otázkam, ktoré majú veľký význam pre občiansku spoločnosť.

Podpredseda Komisie pre medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad **Maroš Šefčovič** uviedol, že „touto revíziou protokolu sa zabezpečí, aby spôsoby našej spolupráce lepšie zodpovedali časom, v ktorých žijeme, a výzvam, ktorým čelíme. Opätovne sa ním poukazuje aj na dôležitú úlohu, ktorú výbor zohráva pri rozvoji našich politík, pričom synergie medzi našimi inštitúciami prispievajú k hladkému fungovaniu EÚ.“ (tk)

EHSV navrhuje viac opatrení na predchádzanie zneužívajúcim žalobám proti novinárom a obhajcom ľudských práv

EHSV vo svojom [stanovisku](#) na tému *Iniciatíva proti zneužívaniu súdnych sporov zameraných proti novinárom a obhajcom práv* podporil [návrh](#) Komisie na ochranu ľudí pred strategickými žalobami proti verejnej účasti (SLAPP). Patria medzi nich novinári a obhajcovia práv, ktorí významne prispievajú do diskusií o

pálčivých otázkach.

EHSV prijal stanovisko na svojom októbrovom plenárnom zasadnutí a navrhol rozšíriť zoznam opatrení, ktoré majú pomôcť obmedziť SLAPP. Spravodajca stanoviska **Tomasz Andrzej Wróblewski** uviedol, že „ak systém neposilníme, sloboda prejavu bude ohrozená.“

Spoluspravodajca **Christian Moos** vyhlásil: „Ide o politicky naliehavú otázku. Potrebujeme opatrenia na ochranu novinárov a tých, ktorí sa vyjadrujú proti zneužívaniu moci alebo korupcii.“

SLAPP využívajú mocní jednotlivci, lobistické skupiny, korporácie a štátne orgány, aby umlčali novinárov a ďalších, ktorí prispievajú do verejnej diskusie – aktivistov, obhajcov ľudských práv, mimovládnych organizácií, oznamovateľov v širokom význame, angažovaných občanov a odborových zväzov. Takýmito právnymi krokmi sa využívajú medzery v právnych systémoch na podávanie nepodložených trestných alebo občianskoprávných žalôb, ktorých cieľom je znemožniť, obmedziť alebo sankcionovať účasť určitých jednotlivcov alebo skupín na verejnom živote.

Návrhy EHSV zahŕňajú zavedenie prejudiciálneho rozhodnutia, ktorým sa ukončí konanie, o ktorom sa zistilo, že nespĺňa podmienky, a konsolidáciu súdnych konaní v konkrétnej jurisdikcii na žiadosť žalovaného. Mohli by sa zväziť aj iné opatrenia vrátane stanovenia lehoty alebo prostriedku na urýchlenie konania. Ďalším návrhom je vylúčenie možnosti, aby žaloby SLAPP financovala iná osoba ako žalobca.

Preskúmanie vnútroštátnych právnych predpisov by tiež pomohlo určiť mechanizmy, ktoré by v súčasnosti mohli slúžiť na boj proti SLAPP. V cezhraničných aj vnútroštátnych prípadoch by sa mal uplatňovať jednotný prístup a je potrebné preskúmať vnútroštátne právne predpisy, aby sa dekriminalizovalo ohováranie v tých členských štátoch, v ktorých sa tak ešte nestalo.

EHSV tiež odporúča skrátiť navrhovaný čas do hodnotenia navrhovanej smernice o strategických žalobách proti verejnej účasti z piatich na dva roky.

Takisto vzdelávanie a odborná príprava sú mimoriadne dôležité. Právnicki a účastníci zapojení do verejnej debaty musia byť vyškolení, aby mohli reagovať na strategické žaloby proti verejnej účasti a lepšie brániť slobodu prejavu. (II)

Ako vyrieši? energetickú krízu: organizovaná ob?ianska spoločnosť žiada, aby sa k energetickej transformácii pristupovalo realisticky a pragmaticky

Pokiaľ ide o dekarbonizáciu energetického systému EÚ, EHSV je odhodlaný a pevne rozhodnutý. Vyzýva tvorcov politik EÚ, aby riešili dôsledky po desaťročia trvajúcej energetickej závislosti.

Týmito slovami predsedníčka EHSV **Christa Schweng** otvorila diskusiu o energetickej transformácii a strategickej autonómii EÚ na plenárnom zasadnutí 26. októbra 2022. Pri tejto príležitosti bol hosťom EHSV profesor **Leonardo Meeus** z Európskeho univerzitného inštitútu vo Florencii.

„Na zelenej transformácii musíme pracovať takým tempom, aby podniky a spoločnosť dokázali držať krok, pričom treba zaviesť sprievodné opatrenia, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť Európy vo svetovom meradle a inováciu,“ zdôraznila **predsedníčka Schweng**. Dodala, že „EÚ má potenciál znížiť svoju závislosť od dovozu energie rozvojom svojich miestnych kapacít v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, treba však zaistiť náležité stimuly pre investície“.

Profesor Meeus spomenul navrhovanú reformu trhu EÚ s elektrinou z dielne Európskej komisie, pričom upozornil, že súčasný trh s elektrinou, ktorý sme budovali uplynulých vyše 20 rokov, môže byť súčasťou našej budúcnosti, ak sa doplní a skombinuje s novými nástrojmi na podporu spotrebiteľov a modernizáciu sietí.

Diskusia bola spojená s prijatím stanoviska na tému [Strategická vízia energetickej transformácie s cieľom umožniť strategickú autonómiu EÚ](#), ktoré vypracovali **Thomas Kattinig**, **Lutz Ribbe** a **Tomasz Andrzej Wróblewski**

Stanovisko prezentuje predstavu EHSV o energetickej transformácii a jej úlohe v úsilí dosiahnuť strategickú autonómiu EÚ, pričom sa treba zamerať na urýchlenie dekarbonizácie, zmenšenie závislosti od dovozu energie, väčšie stotožnenie s transformáciou energetiky zo strany komunít aj podnikov a na podporu pre zraniteľné domácnosti. (mp)

EHSV požaduje pre rodinných opatrovateľov väčšiu pomoc v oblasti zdravia a bývania, ako aj väčšiu finančnú podporu

EÚ a členské štáty musia zaviesť opatrenia v snahe zlepšiť život tým, ktorí sa dlhodobo starajú o príbuzných so zdravotným postihnutím alebo chronickým či degeneratívnym ochorením.

EHSV to zdôraznil v stanovisku z vlastnej iniciatívy na tému [Rodinní príslušníci starajúci sa o](#)

osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby, ktoré prijal na októbrovom plenárnom zasadnutí.

Spravodajca stanoviska **Pietro Vittorio Barbieri** uviedol, že všetky opatrenia by mali spoločne prijímať tvorcovia politiky, zamestnávateľa (prostredníctvom sociálneho dialógu), ako aj rodinní opatrovatelia a organizácie, ktoré ich zastupujú.

„Prvým krokom je uznať význam ich práce a dať im možnosť podieľať sa na rozhodnutiach týkajúcich sa starostlivosti, ktorú poskytujú. Druhým krokom je zabezpečiť služby v oblasti bývania a pomoc, ktorá umožní predísť izolácii, marginalizácii a fyzickému či duševnému preťaženiu. Jednoducho ak poskytovanie určitých služieb dokáže zaistiť štát, odbremení to rodinných príslušníkov,“ zdôraznil spravodajca.

Rodinným opatrovateľom by sa okrem iného mali zabezpečiť primerané zdravotnícke služby vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, ako aj školenia zamerané na to, ako sa starať o svoje vlastné zdravie. Potrebná je aj podpora v oblasti bývania a domáce služby (v súlade s požiadavkami v zdravotnej a ošetrovateľskej oblasti) a tiež psychologická pomoc pre opatrovateľa a členov domácnosti.

EHSV zároveň vyzýva členské štáty, aby zvážili alternatívne formy odmeňovania vrátane finančnej pomoci pre rodinných opatrovateľov, ktorým hrozí chudoba, pretože sú nútení vzdať sa plateného zamestnania alebo si skrátiť pracovný čas.

Okrem toho treba podnecovať zamestnávateľov, aby umožňovali pružné formy organizácie práce a pracovníkom, ktorí poskytujú nepretržitú starostlivosť príbuzným, priznali zamestnanecké výhody nad rámec minimálnych požiadaviek stanovených v právnych predpisoch členských štátov.

Počas pandémie ochorenia COVID-19 sa situácia mnohých rodinných opatrovateľov pravdepodobne zhoršila, nie je však k dispozícii dost' aktuálnych informácií v tejto súvislosti, čo brzdí úsilie dosiahnuť zlepšenie. (II)

EHSV sa zasadzuje za posilnenie postavenia žien na trhu práce a pri podnikaní

Pri príležitosti týždňa rodovej rovnosti, ktorý inicioval Európsky parlament, prijal EHSV dve stanoviská s odporúčaniami. ako posilniť postavenie žien a pomôcť rodinným opatrovateľom.

Výbor podporil parlamentnú iniciatívu aj sériou podujatí zameraných na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a prierezový charakter tejto témy.

Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** pri otvorení diskusie uviedla: „Súčasný rozdiel v zamestnanosti žien a mužov sú neprijateľné a spôsobujú EÚ veľké hospodárske a sociálne škody. Musíme vytvoriť priaznivejšie prostredie pre podnikanie žien, odbúrať prekážky a stereotypy a nájsť pre ženy a dievčatá viac pozitívnych vzorov.“

Podpredsedníčka Európskeho parlamentu **Evelyn Regner** zdôraznila, že je potrebné uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a zaviesť záväzné opatrenia: „Na rozdiel od predchádzajúcich rokov je v súčasnosti pokrok pomalší. Ak sa však zavedú záväzné opatrenia, stále môžeme dosiahnuť určitý posun vpred. Musíme zmeniť

kultúru, aby sa vykorenili predsudky, ale potrebujeme aj záväzné opatrenia. A musíme pracovať spoločne – EP a EHSV, ženy aj muži, mladí aj starí.“

Spravodajkyňa [stanoviska EHSV na tému Zlepšenie rovnosti v EÚ](#) **Özlem Yildirim** vyzvala na zavedenie „účinnnej antidiskriminačnej politiky na úrovni EÚ, ktorú budú dopĺňať skutočne odrádzajúce sankcie“.

Spoluspravodajca **Cristian Pîrvulescu** vysvetlil, že v stanovisku „sa požaduje vytvorenie ďalšej generácie opatrení na podporu rovnosti v Európe na základe uznania zásady rovnosti a povinností na jej presadenie“.

Výbor prijal aj [stanovisko na tému Rodinní príslušníci starajúci sa o osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby](#). Spravodajca stanoviska **Pietro Vittorio Barbieri** upozornil, že „sociálna starostlivosť v Európe je založená na rodinných opatrovateľoch, ktorí sú často ponechaní mimo systému. Prevažnú väčšinu z nich tvoria ženy, ktoré sú nútené vybrať si, či chcú opatrovať svojich blízkych alebo pokračovať v práci. Naliehavo žiadame európske a vnútroštátne inštitúcie, aby tento jav dôkladne preskúmali v záujme opatrovateľov aj opatrovaných“. (gb)

[EHSV požaduje udržateľnú stratégiu pre rastlinné bielkoviny a oleje](#)

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) v [stanovisku z vlastnej iniciatívy](#) zdôrazňuje, že udržateľná stratégia EÚ na rozšírenie výroby rastlinných bielkovín a olejov by priniesla množstvo výhod, a načrtáva, ako by takáto stratégia mohla

vyzerať. Jej prínosom by bolo aj zníženie závislosti EÚ od dovozu a podpora rozvoja vidieckych oblastí.

Ako EHSV uviedol v stanovisku, ktoré prijal na októbrovom plenárnom zasadnutí, jeho praktické odporúčania v súvislosti s navrhovanou stratégiou sú v súlade s cieľom EÚ dosiahnuť strategickú sebestačnosť v zásobovaní.

Spravodajca EHSV **Lutz Ribbe** na zasadnutí zdôraznil, že „EÚ je do veľmi závislá od dovozu krmív, pričom 75 % rastlín s vysokým obsahom bielkovín pochádza zo zahraničia. Je nevyhnutné podporovať v EÚ produkciu bielkovinových plodín, čo bude mať pozitívny dosah aj na biodiverzitu a životné prostredie vo všeobecnosti a pomôže poľnohospodárom znížiť používanie minerálnych hnojív“.

Rozšírenie pestovania bielkovinových plodín a olejní v EÚ a väčšie využívanie trávnych porastov na kŕmenie zvierat so sebou prinesú množstvo výhod, ako je napríklad rozsiahlejšie striedanie plodín, sebestačnosť z hľadiska pohonných hmôt pre traktory a väčšia dostupnosť výliskov olejní, ktoré majú vynikajúci potenciál ako bielkovinové krmivo.

Stratégia EÚ by mala celkovo zohľadňovať záujmy vidieckych komunít a prispievať k udržateľnému rozvoju vidieka v súlade s [dlhodobou víziou EÚ](#).

EHSV odporúča Európskej komisii, aby bližšie preskúmala, ako funguje [komisia pre budúcnosť poľnohospodárstva](#), ktorú v Nemecku zriadila spolková vláda, a aby posúdila, či by sa takýto formát nemohol uplatniť aj pri príprave európskej bielkovinovej stratégie. (ks)

[EHSV upozorňuje, že je potrebné vytvoriť akčný plán EÚ pre kultúrnu diplomaciu](#)

Vo svojom novom stanovisku žiada EHSV vytvoriť plnohodnotný viacročný strategický akčný plán, ktorý umožní plne využiť potenciál kultúrnej demokracie.

Hoci kultúra ako nástroj zahraničnej politiky Európskej únie je už 17 rokov súčasťou jej agendy, nikdy sa nestala skutočnou prioritou. Avšak teraz, keď sa na európsky kontinent vrátila vojna, je viac než kedykoľvek predtým potrebné, aby sa kultúra stala jedným z hlavných strategických nástrojov zahraničnej politiky EÚ, ako to zdôraznil EHSV vo svojom stanovisku.

„Kultúra by mohla byť dôležitou silnou stránkou EÚ v internom meradle, ale aj v jej vonkajšom imidži,“ uviedol spravodajca stanoviska **Luca Jahier**.

Osobitne vyzdvihol význam kultúrneho dedičstva, ktoré je podľa neho politicky citlivou a veľmi komplexnou témou, a preto by mohlo byť silnou a doplnkovou diplomatickou zložkou prístupu EÚ k mieru, bezpečnosti a udržateľnému rozvoju.

Účinný viacročný strategický akčný plán pre kultúrnu diplomaciu by mal zahŕňať ochranu, obnovu a rekonštrukciu dedičstva v oblastiach, ktoré zasiahli prírodné katastrofy, krízy a konflikty. Jeho súčasťou by mala byť aj snaha zmapovať existujúce iniciatívy a na základe toho vytvoriť platformu EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy a v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) špecializovanú štruktúru, ktorá by sa odvíjala od funkcie „osobitného vyslanca EÚ pre kultúrne vzťahy“.

V [stanovisku z vlastnej iniciatívy o úlohe kultúrnej diplomacie](#), ktoré bolo prijaté na októbrovom plenárnom zasadnutí EHSV, sa zdôrazňuje význam kultúrneho rozmeru v súčasnom geopolitickom kontexte, čo je plne v súlade s uplatňovaním Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. (mt)

Mobilitu treba uznať ako individuálne právo

Vo svojom stanovisku z vlastnej iniciatívy prijatom na októbrovom plenárnom zasadnutí EHSV žiada, aby bola mobilita uznaná ako individuálne právo a verejný statok, ktorý musí byť dostupný pre každého.

Autorky tohto [stanoviska EHSV](#) **Kristina Krupavičienė** a **Dovilė**

Juodkaitė v ňom zdôrazňujú, že udržateľná mobilita môže prispieť k realizácii zelenej obnovy EÚ: verejná doprava, ktorá je šetrná k životnému prostrediu a ústretová k používateľom, by mohla byť skutočnou hnacou silou obnovy po pandémie ochorenia COVID-19.

Ako uviedla spravodajkyňa **Krupavičienė**, „pandémia nám otvorila oči a ukázala, že verejná doprava je základnou službou vo verejnom záujme, ktorá najmä pracovníkom v prvej línii a zraniteľným skupinám umožnila v ťažkých časoch prístup k zamestnaniu a službám“.

Podľa EHSV sú v EÚ potrebné stratégie na zlepšenie mobility a zvýšenie atraktívnosti verejnej dopravy a jej dostupnosti pre občanov, najmä pre tých s nízkymi príjmami.

Verejná doprava môže zohrávať kľúčovú úlohu v rámci obnovy Európy po pandémie. Môže pomôcť riešiť problémy súvisiace so zmenou klímy a zároveň zabezpečiť ľuďom lepšiu kvalitu života, keďže im umožňuje prístup k práci, spoločenskému životu i kultúre. Dosiahnutie udržateľnej mobility si však vyžaduje silný politický záväzok všetkých subjektov a na všetkých úrovniach.

„Vyzývame Európsku komisiu, aby stanovila merateľné a ambiciózne ciele na prechod od používania súkromných automobilov k hromadnej doprave a aktívnej mobilite a nabádame Európsku úniu a členské štáty, aby prispeli k posunu smerom k ekologickejšiemu druhom dopravy tým, že tieto druhy dopravy vo všeobecnosti zatraktívnia,“ dodala spravodajkyňa **Juodkaitė**. (mp)

EHSV požaduje väčšiu autonómiu EÚ v oblasti energetiky, potravín, vody a surovín s cieľom lepšie riešiť núdzové situácie

EHSV naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali plán, ktorým zvýšia pripravenosť EÚ na núdzové situácie. Vďaka tomuto plánu by sa mala najmä zvýšiť suverenita EÚ v oblasti

výroby energie, výroby potravín a vody a ťažby surovín.

Keďže blížiaci sa zima a náklady na energiu znepokojujú občanov, EHSV žiada EÚ, aby zlepšila odolnosť voči budúcim krízam.

EHSV vo svojom [stanovisku z vlastnej iniciatívy](#) prijatom na nedávnom plenárnom zasadnutí zdôraznil, že neustále zvyšovanie odolnosti energetických systémov voči prírodným, politickým alebo iným núdzovým situáciám by sa malo začleniť do všetkých energetických politík.

Toto úsilie by sa malo vzťahovať na celý výrobný reťazec vrátane výskumu a vývoja, spracovania materiálov, navrhovania, konštrukcie, montáže, uvádzania do prevádzky a údržby zariadení na vnútornom trhu EÚ. Autómia by pomohla odstrániť energetickú chudobu a nezamestnanosť občanov a spotrebiteľov EÚ.

Spravodajca stanoviska **Paul Rübiger** tiež vyzval, aby podporu dostali aj občania a spotrebiteľia, ktorí chcú investovať do vlastnej výroby energie a účinnosti. V tejto súvislosti uviedol, že „potrebujeme informačné kampane, daňové stimuly a dotácie, ako aj novú dopravnú infraštruktúru na celom vnútornom trhu, ale aj mimo Európskej únie“.

EHSV okrem toho požaduje, aby sa novými stratégiami pre jednotný trh EÚ v oblasti ťažby a recyklácie zabezpečili dodávky kritických surovín, ako sú meď, lítium, kobalt a vzácne zeminy. Odporúča zabezpečiť zdroje ropy, uhlia, plynu, uránu, vody, potravín a krmív a vypracovať prídellové plány v oblasti energie, potravín, vody a sanitácie.

Centrá digitálnych inovácií pomáhajú budovať ekologické a digitálne MSP

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) odporúča posilniť centrá digitálnych inovácií s cieľom podporiť inovačnú kapacitu EÚ v rámci prechodu na udržateľnú budúcnosť. Centrá digitálnych inovácií poskytujú cennú infraštruktúru pre malé a stredné podniky (MSP), ktoré by inak mohli mať problémy, pokiaľ ide o to, ako sa stať ekologickejšími a digitálnejšími.

EÚ naďalej zaostáva za USA a Japonskom z hľadiska investícií do výskumu a vývoja v pomere k HDP (2,32 % v roku 2020, v porovnaní s 3,08 % v USA a 3,2 % v Japonsku).

EHSV sa domnieva, že EÚ by mala zvýšiť investície do výskumu a vývoja na 3 % HDP, a v [stanovisku z vlastnej iniciatívy](#) schválenom na svojom plenárnom zasadnutí v októbri uviedol niekoľko odporúčaní, ako na tento účel čo najlepšie využívať [centrá digitálnych inovácií](#).

Spravodajca pre stanovisko **Giuseppe Guerini** uviedol, že „digitálna transformácia ovplyvňuje nielen hospodárstvo, ale celú európsku spoločnosť. Priamo vplýva na plnenie klimatických cieľov Európskej zelenej dohody a cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja, no v mnohých oblastiach ide predovšetkým o sociálny vplyv.“

Spoluspravodajca **Nicos Epistithiou** v súvislosti s významom centier digitálnych inovácií dodal, že „centrá digitálnych inovácií fungujú ako jednotné kontaktné miesta, ktoré poskytujú MSP usmernenia týkajúce sa digitálnej a zelenej transformácie. Odborové zväzy, organizácie občianskej spoločnosti, združenia zamestnávateľov a subjekty verejného sektora musia spolupracovať s týmito centrami.“

Centrá digitálnych inovácií predstavujú regionálnu spoluprácu medzi rôznymi typmi organizácií. Môžu slúžiť ako platformy na otestovanie technologických riešení pred investovaním a na výmenu najlepších postupov a rozvoj digitálnych zručností.

Sieť centier digitálnych inovácií v Európe prechádza v súčasnosti významnou reštrukturalizáciou, avšak EHSV sa obáva, že chýba jasná vízia ich budúceho rozvoja.

EÚ musí riešiť systémové otrasy spoločne, nesmie to však ohroziť jej environmentálne ciele a nikto nesmie byť odsunutý na vedľajšiu koľaj

EHSV v dvoch novoprijatých stanoviskách prezentuje svoje aktualizované názory na ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2022 z dielne Komisie, v ktorom sa uvádzajú nadchádzajúce priority hospodárskej politiky a politiky zamestnanosti pre EÚ, ako aj na odporúčania o hospodárskej politike eurozóny na rok 2022. EHSV požaduje vyvážený prístup, ktorý neohrozí sociálne a environmentálne ciele EÚ.

EHSV zdôrazňuje, že vzhľadom na rastúce ceny energií a potravín by sa mala vytvoriť sociálna záchranná sieť pre najzraniteľnejšie osoby. Keďže inflácia je na historicky najvyššej úrovni, Európska centrálna banka by mala analyzovať vedľajšie účinky svojej menovej politiky, napríklad na rast a zamestnanosť, pričom pokiaľ ide o zvyšovanie verejného dlhu, je potrebný pokrok v reforme Paktu stability a rastu.

„Vyzývame na vyvážený politický prístup, ktorý musí chrániť spravodlivosť a environmentálne ciele, najmä v čase krízy,“ zdôraznila spravodajkyňa **Judith Vorbach**, spravodajkyňa pre doplňujúce [stanovisko o ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022](#). „Z tohto prístupu vychádza minulé, súčasné a budúce prosperita a konkurencieschopnosť EÚ, ako aj väčšia konvergencia a odolnosť.“

Spravodajca **Juraj Sipko**, spravodajca pre doplňujúce [stanovisko o hospodárskej politike eurozóny na rok 2022](#) v tejto súvislosti dodal: „Musíme spolupracovať pri riešení všetkých bezprecedentných systémových šokov, ktorým ľudstvo v súčasnosti čelí. Odkladanie prijímania a implementovania opatrení môže mať ďalekosiahle dôsledky nielen v podobe materiálnych strát, ale aj na ľudských životoch.“ (tk)

Galia Ackerman

Rozširovanie EÚ, komunikácia a energetika – hlavné body programu seminára EHSV „Prepájanie EÚ“ o dôsledkoch vojny na Ukrajine pre EÚ

V chorvátskom Záhrebe sa 24. a 25. októbra 2022 konal seminár EHSV pre komunikačných pracovníkov organizácií občianskej spoločnosti s názvom Geopolitické otrasy pred bránami Európy z pohľadu občianskej spoločnosti. Hlavnou témou boli obrovské výzvy, ktorým musí Európa čeliť v dôsledku vojenskej agresie Ruska na Ukrajinu.

Európska únia by mala Ukrajine pomáhať nielen v každodennom živote počas vojny, ale mala by myslieť aj na dlhodobú obnovu Ukrajiny a na jej cestu k členstvu v EÚ. Zdôraznili to účastníci seminára, ktorý bol zorganizovaný v spolupráci s Hospodárskou a sociálnou radou Chorvátska (GSV).

Prebehli na ňom tri panelové diskusie: o rozširovaní EÚ, komunikácii v čase krízy a energetike.

Predsedníčka EHSV Christa Schweng vo svojom otváracom príhovore uviedla: „Skúsme si predstaviť, ako bude Ukrajina vyzeráť o pár rokov. Viem, že je ťažké vidieť veci pozitívne na pozadí neustálych frontových správ o tom, ako riadené strely ďalej každodenne dopadajú na ukrajinské mestá, poškodzujú vodovodnú sieť a spôsobujú výpadky elektriny. Naše myslenie a naša práca sa musia už dnes zamerať na to, ako by mala vyzeráť budúcnosť Ukrajiny. Vidím obnovenú, prosperujúcu krajinu vyznávajúcu európske hodnoty, ktorá umožní svojim občanom vrátiť sa domov, aby tam mohli opäť dôstojne žiť.“

„Ako sa mohol Západ tak zmýliť, pokiaľ ide o Vladimíra Putina?“ – to je otázka, ktorou sa vo svojom príspevku zaoberala francúzsko-ruská spisovateľka, novinárka a historička **Galia Ackerman**. Podľa jej mienky mal Putin už od začiatku svojej vlády v Rusku tajný plán.

Niektorí na Západe však nedokázali jeho ciele odhaliť a niektorí ich radšej vidieť nechceli. „Vladimíra Putina vyškolila KGB, preto má mentalitu aj etiku KGB. Je pochopiteľné, že niekto, kto vyšiel z KGB dokáže oklamať väčšinu sveta,“ uviedla **Galia Ackerman**.

Medzi rečníkmi, ktorí otvorili podujatie, boli: chorvátsky minister práce, dôchodkových systémov, rodiny a sociálnej politiky **Marin Piletić**, vedúca Kancelárie Európskeho parlamentu v Chorvátsku **Violeta Simeonova Staničić**, vedúca oddelenia pre médiá na Zastúpení Európskej komisie v Chorvátsku **Andrea Čović Vidović** a predseda Združenia chorvátskych novinárov **Hrvoje Zovko**.

Tri panelové diskusie uviedli predseda skupiny EHSV Organizácie občianskej spoločnosti **Seamus Boland**, predseda skupiny EHSV Pracovníci **Oliver Röpke** a člen skupiny EHSV Zamestnávateľia a predseda sekcie EHSV pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo (SOC) **Aurel Laurențiu Plosceanu**.

Seminár sa začal panelovou diskusiou na tému „V tieni vojny: nový geopolitický kontext pre EÚ a dôsledky pre jej budúcnosť“. Pozornosť sa v nej zameriavala na dosah ruského počínania na Balkán a na ponaučenia pre Ukrajinu, pokiaľ ide o vstup do EÚ.

Panelová diskusia s názvom „Komunikácia v čase krízy“ sa zameriavala na ťažkosti Západu presadiť svoje argumenty v komunikačnej vojne proti Putinovmu Rusku. Diskutujúci poukázali na to, ako účinne rozširuje Rusko svoju propagandu mimo Európy a Severnej Ameriky, a zdôraznili, že je čoraz potrebnéjsie nasadiť do boja proti dezinformačným technikám v Európe „armádu“ profesionálov aj dobrovoľníkov.

Vážne problémy na trhu s energiou, ktoré ešte viac zhoršila vojna, boli predmetom panelovej diskusie s názvom „Energetická revolúcia medzi vojnou a klimatickými cieľmi, výzvy pre Zelenú dohodu“. Diskutovalo sa o výzvach pre zelenú transformáciu, ponaučeniach zo závislosti od Ruska (čo sa teraz týka aj Číny) a o výhodách a nevýhodách jadrovej energie.

Seminár podporili aj Kancelária Európskeho parlamentu v Chorvátsku a Zastúpenie Európskej komisie v Chorvátsku. (II)

AKTUALITY SKUPÍN

Seminár s účasťou komisárky Ylvi Johanssonovej s názvom „Politiky EÚ v oblasti ekonomickej migrácie: reagovať na potreby trhu práce a zručností“

Skupina Zamestnávateľa v EHSV

Zamestnávateľa vnímajú rastúcu úlohu ekonomickej migrácie ako súčasť komplexného súboru politík EÚ zameraných na zručnosti a pracovné sily, ktoré európske podniky potrebujú na to, aby boli konkurencieschopné, produktívne a inovatívne. Ekonomická migrácia ako súčasť politickej reakcie EÚ s cieľom zvýšiť dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily vychádza z kontextu klesajúceho počtu obyvateľov v produktívnom veku, stagnujúcej mobility v rámci EÚ, nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a nedostatku pracovnej sily v mnohých odvetviach.

Počas seminára s názvom „Politiky EÚ v oblasti ekonomickej migrácie: reagovať na potreby trhu práce a zručností“ sa skúmalo, ako môže politika EÚ v oblasti ekonomickej migrácie pomôcť presadzovať prístup k migrácii, ktorý bude viac orientovaný na dopyt. Na úrovni EÚ a na vnútroštátnej a odvetvovej úrovni sa posudzovali rôzne nástroje, politické prístupy a iniciatívy určujúce úlohu, ktorú zohráva migrácia v spojitosti s potrebami zamestnávateľov v oblasti zručností.

Konfederácia európskych podnikov BusinessEurope a skupina Zamestnávateľa v EHSV zorganizovali toto podujatie 7. novembra 2022. Medzi rečníkmi a účastníkmi boli komisárka pre vnútorné záležitosti **Ylva Johanssonová** a zástupcovia Európskej komisie, Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop), európskych a národných sociálnych partnerov, vnútroštátnych orgánov, ako aj členovia EHSV.

Predseda skupiny Zamestnávateľa v EHSV **Stefano Mallia** na podujatí zdôraznil význam ekonomickej migrácie a uviedol, že „v situácii, keď domáca pracovná sila EÚ nestačí na udržanie chodu európskeho hospodárstva, EÚ a členské štáty musia naďalej uľahčovať migráciu kvalifikovaných pracovníkov z krajín mimo EÚ. Členské štáty by tiež mali zabezpečiť, aby ich vnútroštátne systémy – napríklad prieskumy trhu práce – boli navrhnuté tak, aby umožňovali efektívne riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností“.

Generálny riaditeľ BusinessEurope **Markus Beyrer** súhlasne dodal: „V záujme toho, aby sa Európa stala príťažlivejšou pre globálne dostupné talenty, vyzývame Európsku komisiu, aby pokračila smerom k systému ekonomickej migrácie proklamovanej EÚ. Tešíme sa na to, že spolu s Komisiou prispejeme k formovaniu

navrhovaného okruhu talentov a zabezpečíme, že bude dobre zosúladená s potrebami zamestnávateľov v celej Európe.“

Z diskusií vyplynulo, že medzi EÚ, členskými štátmi a zainteresovanými stranami (najmä zamestnávateľmi) je potrebná spolupráca a koordinácia, pričom treba zaistiť, že politika EÚ v oblasti hospodárskej migrácie pomôže presadzovať prístup k migrácii, ktorý je viac orientovaný na dopyt. Okruh talentov EÚ by mohol významne prispieť k obsadzovaniu voľných pracovných miest migrantmi z tretích krajín. Nová platforma EÚ zameraná na migráciu s cieľom zlepšiť riadenie migrácie pracovnej sily, na ktorú sa poukazuje v balíku opatrení v oblasti zručností a talentov, by mala prispieť k užšej spolupráci a koordinácii medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami. Vzhľadom na význam dobre fungujúcich vnútroštátnych rámcov v oblasti migračnej politiky by Komisia mala hľadať potenciál pre vzájomné učenie sa a partnerské hodnotenia zamerané na pravidelne aktualizované zoznamy povolání s nedostatkom pracovných síl a dobre vypracované prieskumy trhu práce.

Kompletné zhrnutie podujatia nájdete tu: <https://www.eesc.europa.eu/sk/news-media/news/eu-economic-migration-policies-responding-labour-market-and-skills-needs-0> (dv)

Posilni? demokraciu na pracovisku

skupina Pracovníci v EHSV

Skupina Pracovníci usporiadala začiatkom mesiaca schôdzu s cieľom diskutovať o téme, ktorá má pre odborové hnutie prvoradý význam - o demokracii na pracovisku. **Pokiaľ ide o prijímanie rozhodnutí v rámci podniku, je veľmi dôležité, aby boli pracovníci a ich zástupcovia informovaní a aby sa s nimi konzultovalo. Konzultácia umožňuje zlepšiť odmeňovanie pracovníkov a ich pracovné podmienky, čo zase podnecuje vyššiu**

produktivitu a väčšie zapojenie pracovnej sily. Podniky, ktoré podporujú demokraciu na pracovisku, dosahujú totiž omnoho lepšie výsledky a sú inovatívnejšie. Vzhľadom na zelenú a digitálnu transformáciu je naliehavo potrebné vytvoriť silný legislatívny rámec na podporu demokracie na pracovisku.

Predseda skupiny Pracovníci **Oliver Röpke** privítal účastníkov a pripomenul dôsledky celosvetovej pandémie a invázie Ruska na Ukrajinu pre európske hospodárstvo. Podujatie potom otvoril **Aurelio Fernández López**, člen španielskeho stáleho zastúpenia pri EÚ, ktorý účastníkov schôdze uistil o tom, že demokracia v zamestnaní bude jednou z kľúčových priorít španielskeho predsedníctva Rady Európskej únie. Hlavný prejav predniesol **Rolf Schmachtenberg**, štátny tajomník nemeckého spolkového ministerstva práce a sociálnych vecí. Vysvetlil v ňom, že zapojenie a spolurozhodovanie pracovníkov sú základom hospodárskeho úspechu Nemecka.

Druhá panelová diskusia na programe dňa sa zameriavala na to, akú úlohu zohráva demokracia na pracovisku pri dodržiavaní pracovných noriem v dodávateľských reťazcoch. Členka skupiny Pracovníci **Maria del Carmen Barrera Chamorro** poukázala na svoje stanovisko o dôstojnej práci na celom svete, ktoré bolo nedávno prijaté. Hoci podporila úsilie, ktoré v tejto oblasti vyvíja Komisia, konštatovala, že v aktuálnych návrhoch chýba účasť odborových zväzov a zamestnaneckých rád.

Na záver diskusie **Oliver Röpke** uviedol, že popoludňajšia debata prispeje k prebiehajúcej práci EHSV v súvislosti s demokraciou na pracovisku a že táto téma si vyžaduje spoluprácu a spoločné úsilie európskych odborových zväzov.

[Bez zapojenia občianskej spoločnosti nie je možný spravodlivý prechod na spoločnosť s nízkymi emisiami uhlíka](#)

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

Akademická obec, miestne organizácie občianskej spoločnosti, zástupcovia regionálnych a národných orgánov a členovia EHSV sa v októbri 2022 stretli na konferencii v Dolných Vítkoviciach, bývalej priemyselnej oblasti zameranej na ťažbu uhlia a výrobu ocele v Ostrave. Konferenciu na tému [Hľadanie novej podoby Moravsko-sliezskeho kraja v záujme zabezpečenia sociálne spravodlivej transformácie](#) zorganizovala skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV v rámci českého predsedníctva Rady EÚ. Zúčastnili ministerka životného prostredia Českej republiky Anna Hubáčková, bývalý eurokomisár Vladimír Špidla a predsedníčka EHSV Christa Schweng.

Konferenciu otvoril predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV **Séamus Boland**, ktorý zdôraznil, že je naliehavo potrebné, aby bol prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo spravodlivý a aby aktéri občianskej spoločnosti zabezpečili, že sa na nikoho nezabudne. Ďalej uviedol, že „Európska zelená dohoda a digitálna transformácia EÚ sú vzájomne prepojené a predstavujú kľúčové prvky plánu EU, ako dosiahnuť geostrategickú nezávislosť od Ruska. Našou úlohou je však preniesť túto širokú víziu EÚ na miestnu úroveň, pretože bez miestnych spoločenstiev a organizácií občianskej spoločnosti nič nedosiahneme. Musíme ich zapájať priamo, postupovať zdola nahor a spoločne s nimi rozvíjať tvorivé a udržateľné riešenia pre udržateľnú budúcnosť.“

Séamus Boland vyjadril tiež uznanie Moravsko-sliezskemu kraju v spojitosti s tým, ako ďaleko už pokročil vo svojej transformácii na udržateľný a nízkouhlíkový región. Poukázal aj na naliehavú úlohu, ktorou je premena identity ocelového srdca Českej republiky na nízkouhlíkové hospodárstvo. Tento proces so sebou nepochybne prináša i zmenu miestnej identity.

Jedným z najdôležitejších záverov tejto konferencie bolo, že sociálne spravodlivý prechod možno uskutočniť len pomocou dômyselného súboru opatrení a krokov, ako je zvýšenie objemu investícií, a teda zaručenie nepretržitého prístupu k verejným a súkromným finančným prostriedkom; zameranie sa na malé projekty, sociálne služby, infraštruktúru, inovácie a výskum, poľnohospodárstvo, rozvoj a sociálnu súdržnosť; výmena poznatkov naprieč odvetvami a sektormi a učenie na základe osvedčených postupov a pozitívnych príkladov. Všetky tieto opatrenia a kroky by mali byť zamerané najmä na vytváranie nových pracovných príležitostí, kvalifikovanejšiu pracovnú silu, väčšiu integráciu a inkluzívnosť.

Organizácie občianskej spoločnosti musia byť priamo zapojené do toho, ako prebiehajú zmeny v rámci partnerstva, a to prostredníctvom inkluzívneho prístupu zdola nahor, aby sa zabezpečilo participatívne úsilie a v konečnom dôsledku skutočne spravodlivý prechod.

Podrobnejšie informácie nájdete na [webovom sídle EHSV](#). Na príslušnej [stránke podujatia](#) si môžete prečítať úplné znenie odporúčaní a záverov a pozrieť fotografie, videá a prezentácie všetkých pozvaných rečníkov. (jk/mr)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Dialógy mládeže o demokracii sa uskutočnia v marci 2023

EHSV sa pripravuje na **každoročné podujatie Vaša Európa, váš názor (YEYS)**, na ktorom stredoškooláci z celej Európy vyjadrí svoje názory na svoje aktívne občianstvo v participatívnej

demokracii.

Vaša Európa, váš názor (YEYS) sa tohto roku uskutoční už štrnástykrát a po troch rokoch opäť s osobnou účasťou. Tohtoročné podujatie nesie názov „Dialógy mládeže o demokracii“ a bude sa konať **23. a 24. marca 2023**.

Keďže uplynulé mesiace poznačila kríza na Ukrajine, hrozby pre mierové režimy a nepredvídateľné spoločenské a hospodárske výzvy vedúce k systémovým zmenám, podujatie sa zameria na to, ako zvýšiť informovanosť o demokratických hodnotách a zároveň podporiť kritické myslenie, posilnenie postavenia mládeže a jej zapojenie.

Stredoškooláci sa v priebehu dvoch dní zúčastnia na viacerých seminároch a interaktívnych aktivitách a na záver sformulujú odporúčania, ktoré budú predložené európskym inštitúciám a tvorcom politiky a rozhodujúcim činiteľom na vysokej úrovni.

Do 6. decembra sa na podujatie mohli prihlásiť školy zo všetkých členských štátov EÚ a siedmich kandidátskych krajín (Albánska, Moldavska, Severomacedónskej republiky, Čiernej Hory, Srbska, Turecka a Ukrajiny).

Žrebovaním sa vyberie jedna škola z každej krajiny a tieto školy sa zúčastnia na dvojdnovom podujatí, ktoré sa čiastočne bude vysielaj aj cez internet prostredníctvom sociálnych médií EHSV.

Členovia EHSV s dostatočným predstihom pred podujatím navštívia každú vybranú školu, aby študentov a učiteľov na YEYS pripravili. Tieto návštevy môžu uskutočniť osobne alebo na diaľku od januára do februára 2023. Pred návštevou členov bude školám zaslaná dokumentácia a podkladové materiály. (ck)

Výstava EHSV vzdáva hold športovkyniam so zdravotným postihnutím

Pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím (3. decembra) EHSV predstaví virtuálnu výstavu fotografií na tému Poznáte tieto športovkyne?

Výstavu tvorí séria plagátov, ktoré prezentujú športovkyne z ôsmich andalúzskych provincií v Španielsku. Ide o športovkyne s mentálnym postihnutím, ktoré vďaka svojmu obrovskému úsiliu a úsiliu svojich rodín žijú a dýchajú pre šport bez akýchkoľvek prekážok, ktoré by im inak nedovolili úspešne sa venovať tejto činnosti.

Plagáty zobrazujú príbehy a skúsenosti 24 atlétok. Tri plagáty z každej provincie ukazujú odvahu, vytrvalosť a silu, charakteristické vlastnosti týchto žien, ktoré napriek všetkému využívajú šport ako hnaciu silu zmeny vo svojom živote.

Výstava sa koná virtuálne od 1. do 31. decembra 2022. Ide o kultúrnu iniciatívu organizovanú v súvislosti so stanoviskom EHSV z vlastnej iniciatívy na tému Opatrenia EÚ v období po pandémie COVID-19: lepšia obnova prostredníctvom športu. (ck)

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto ?ísla prispeli

Amalia Tsoumani (at)
Daniela Marangoni (dm)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Luke Carroll (lc)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.

EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.

Reprodukcia je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

12/2022